

Neuroförbundets höstkampanj

2023

Varför en höstkampanj?

Bakgrund och nuläge

Enligt styrelsebeslut och planen som lades fram i april 2023 ska Neuroförbundet för första gången arbeta med både en vår- och en höstkampanj under 2023. Under maj månad rullade en värvningskampanj ut i hela landet via sociala medier och föreningarna med budskapet: *Vi vill! Vi stärker! Vi gör!* Neuroförbundet visade upp styrkan i medlemskapet genom lokala medlemmar som ställde upp på bild och visade sina arbeten och fritidsintressen. Med rätt förutsättningar kan vi alla leva ett värdigt liv var budskapet.

Vid maj månads utgång hade Neuroförbundet ökat i medlemsantal från när kampanjen startade i april från 11 809 till 11 987 medlemmar. I början av augusti var medlemsantalet 12 231 medlemmar. Jämfört med tidigare år vid samma tidpunkt så ligger vi i linje med 2019 års siffror. 2019 slutade det totala medlemsantalet på 12.836 medlemmar.

Under höstens behöver föreningsliv, kansli och individuella medlemmar gemensamt bidra till att rekrytera minst 1 300 medlemmar för att nå målet med 13.500 medlemmar vid årsskiftet. Den ökade synligheten som höstkampanjen bidrar med kommer öka kännedomen om Neuroförbundet i våra frågor. Det paket med verktyglåda som finns att tillgå för hela föreningslivet syftar till att öka synligheten i våra viktiga frågor och i förlängningen bidra till fler medlemmar, både ordinarie medlemmar och stödmedlemmar.

Höstkampanjen riktar in sig på beslutsfattare och opinionsbildare och ska lyfta frågor som är viktiga för Neuroförbundet och som behöver förändras för att fler ska kunna delta i yrkeslivet och samhällslivet. Det är frågor om hjälpmedel, e-hälsa, tillgänglighet och andra frågor kopplade till svensk lagstiftning och rättigheter.

Neuroförbundets höstkampanj

2023: strategi och genomförande

1. Strategi

1.1. Fokus för höstkampanjen

Höstens kampanj bygger på att förbundet, föreningarna och regionala förbund i sina kanaler och genom sina aktiviteter stärker det opinionsbildande perspektivet. Vår rekommendation är att föreningar och regionala förbund väljer en eller två frågor som det i alla sammanhang trycks på och lyfts upp i arbetet med att påverka kommun eller region. Till stöd har föreningslivet den verktygslåda som kommer att ligga på föreningservice. Verktygslådan ger föreningslivet stöd och instruktioner för att genomföra opinionsbildande aktiviteter så som:

- *uppvaktning av ansvariga politiker och tjänstepersoner,*
- *skriva debattartikel och insändare,*
- *genomföra ett öppet möte,*
- *få till ett mer långsiktigt samarbete med aktörer inom hälso- och sjukvården,*
- *samt hur befintliga resurser, exempelvis Neurorapporten, kan användas mer resultatinkriktat.*

En central del i genomförandet av kampanjen är att koppla an det opinionsbildande arbetet. Under kampanjen produceras opinionsbildande material och genomförs opinionsbildande aktiviteter i syfte att påverka i Neuroförbundets frågor och aktivera relevanta aktörer i kampanjen. Neuroförbundets rapport för 2022 och 2023 används som grund för påverkansarbetet.

1.2. Målsättningar

Höstkampanjen ska stärka Neuroförbundets opinionsbildande bildade arbete i syfte att på lång sikt öka Neuroförbundets inflytande i prioriterade frågor.

Målsättningar för höstkampanjen på kort och lång sikt:

- Stärka Neuroförbundets **arbetsätt för opinionsbildning** lokalt, regionalt och nationellt.
- **Stärka föreningslivets roll** i Neuroförbundets långsiktiga och viktiga påverkansarbete genom att engagera och entusiasmera föreningslivet.
- Utkristallisera Neuroförbundets **politiska fokusfrågor** och prioriterade sakfrågor.
- **Stärka Neuroförbundets relationer** till prioriterade politiska aktörer.
- **Öka Neuroförbundets inflytande** i prioriterade politiska frågor.

Hösten 2023	1 års sikt	2 års sikt	3+ års sikt	
				Ökat politiskt inflytande
				Stärkta relationer till avgörande politiska aktörer
				Fokusera tydligare på Neuroförbundets politiska fokusfrågor och prioriterade sakfrågor
				Stärka arbetssättet för opinionsbildning

1.3. Målgrupper

Neuroförbundets höstkampanj ska framförallt stärka Neuroförbundets påverkansarbete och på sikt, inflytande i politiska frågor. Höstkampanjen riktar sig därför framför allt till politiker och tjänstepersoner på nationell, regional och lokal nivå.

Den ökade synligheten bidrar till att vi når potentiella medlemmar och därmed ökar i medlemsantal.

1.4. Prioriterade politiska frågor

1.4.1. Rätten till hjälpmedel

En fråga som Neuroförbundet driver och som fortsatt bör uppmärksammas är rätten till hjälpmedel. I Neurorapporten från 2022, säger 25 procent av de tillfrågade medlemmarna att de inte har råd med det hjälpmedel som de skulle behöva för att fungera i vardagsliv och på sin fritid. Det är en djup orättvisa som behöver få större uppmärksamhet. Lagstiftningen finns på plats nationellt men efterlevnaden är på flera håll i landet bristande. Hjälpmedel som förskrivs inom hälso- och sjukvården är en åtgärd inom rehabilitering och habilitering. Frågorna uppmärksammas därför genom höstkampanjen.

1.4.2. E-hälsa

Den andra prioriterade frågan för 2023 är e-hälsa, som avhandlas i årets Neurorapport. Rapporten visar att e-hälsa används av en stor andel av Neuroförbundets medlemmar men att implementeringen av e-hälsa både visat negativa och positiva resultat. Vården behöver bland annat bemöta patienternas behov och erbjuda tillgängliga och användarvänliga tjänster.

1.4.3. Rehabilitering

Den tredje prioriterade frågan är rehabilitering. Regionernas egna analyser visar på stora brister vad gäller tillgången till neurologisk rehabilitering och behöver därför följas upp¹. Allt för få erbjuds sammanhängande teamrehabilitering och allt för få har en individuell rehabiliteringsplan. Rehabiliteringsplaner och rehabiliteringsbehov måste följas upp i högre utsträckning än vad som görs idag.

2. Genomförande

2.1. Nationell lansering

Höstkampanjen lanseras i samband med Nationella Hjälpmedelsdagen den 23 september 2023 eller på Neurodagen den 28 september, genom en debattartikel. Höstkampanjen fortsätter genom aktiviteter i föreningarna under hösten och en särskild dag som är av vikt är naturligtvis Neurodagen den 28 september.

Datumen för lanseringen kan bidra till mediegenomslag för Neuroförbundet.

---

¹ Neurorapporten 2021, [neurorapporten-2021-digital.pdf](#), Neuroförbundet

Nationella Hjälpmedelsdagen och Neurodagen är två dagar där Neuroförbundet borde vara en självklar aktör och ta en tydlig position.

Aktör	Aktivitet	Datum
Föreningslivet	Förslag på möjliga aktiviteter om föreningen ännu inte planerat något: <ul style="list-style-type: none"> - En aktivitet i samband med Neurodagen 28 september 2023 med fokus på e-hälsa. - En aktivitet i samband med Nationella Hjälpmedelsdagen 23 september med fokus på hjälpmedel. - En aktivitet ur verktygslådan september – december. 	September – december 2023.
Neuroförbundet	Nationellt seminarium om hjälpmedel	Datum beroende av extern aktör.
Neuroförbundet	Nationell debattartikel om hjälpmedel	28 september – Neurodagen 2023

2.2. Seminarium om rätten till hjälpmedel

För att fortsätta lyfta frågan om mer jämlik hjälpmedelsförsörjning arrangerar Neuroförbundet ett nationellt seminarium med relevanta nationella politiker.

2.3. Nationell debattartikel

En nationell debattartikel publiceras i samband med Nationella Hjälpmedelsdagen 23 september 2023 alternativt på Neurodagen 28 september 2023 på ämnet rätten till hjälpmedel. Debattartikeln utgår från Neurorapporten 2022. Debattartikeln undertecknas Lise Lidbäck samt de 16 ordföranden i Neuroförbundets läns- och regionförbund.

Vi uppmanar därför regeringen att:

* ge Socialstyrelsen i uppdrag att inrätta ett kunskapscentrum för rehabilitering och habilitering med en särskild uppgift att samordna och verka för en jämlik hjälpmedelsförsörjning styrd av kunskap.

* ge statliga forskningsfinansiärer i uppdrag att göra riktade utlysningar gällande forskning om hjälpmedel.

* genomföra de lagregleringar som föreslagits av den tidigare hjälpmedelsutredningen i syfte att göra hjälpmedelsområdet mer jämlikt avseende både sortiment och avgifter.

2.4. Föreningslivets deltagande

Föreningslivet utgör en central del under höstkampanjen för att forma det lokala/regionala opinionsbildandet och lyfta Neuroförbundets frågor runt om i landet.

- Föreningslivet ges möjlighet att genomföra en aktivitet i samband med Nationella Hjälpmedelsdagen 23 september med fokus på hjälpmedel.
- Föreningslivet ges möjlighet att genomföra en aktivitet i samband med Neurodagen den 28 september med fokus på e-hälsa eller annat ämne som föreningen anser prioriterat, ex. inom hjälpmedel och rehabilitering.
- Utöver dessa utvalda dagar uppmanas föreningslivet att under hösten genomföra aktiviteter för att värva fler medlemmar och lyfta Neuroförbundets prioriterade frågor.

Föreningslivet tilldelas en verktyglåda för opinionsbildning i syfte att på lång sikt ge föreningsverktyg för påverkansarbetet.

Ett digitalt möte genomförs med föreningarna den 29 och 30 augusti om höstkampanjen.

Föreningslivets verktygslåda

Om kampanjen

Under hösten 2023 kommer Neuroförbundet genomföra en höstkampanj med fokus på opinionsbildning.

Hur genomförs höstkampanjen?

Under hösten 2023 kommer Neuroförbundet genomföra en höstkampanj med fokus på opinionsbildning. Kampanjen är en fortsättning på vårkampanjen och sammanfaller med Nationella Hjälpmedelsdagen den 23 september och Neurodagen den 28 september. Höstkampanjen pågår under september, oktober och november 2023.

Vad är målet med kampanjen?

Målet med kampanjen är att stärka Neuroförbundets politiska inflytande och kamp för ett samhälle där alla med neurologiska diagnoser ska ha samma möjligheter och rättigheter som andra. Den ökade synligheten i våra viktiga frågor bidrar till ökad synlighet för de som vill bli medlemmar i vår organisation. Den ökade medlemsnyttan för befintliga medlemmar och nya medlemmar är att våra frågor syns mer och att medlemmar får en förbättrad vardag.

Vad handlar kampanjen om?

Kampanjen kommer ha särskilt fokus på en rad av de frågor som Neuroförbundet har som prioriterade: hjälpmedel, rehabilitering och e-hälsa.

Vilken är föreningslivets roll?

Föreningslivet har en viktig roll under höstkampanjen, särskilt i det lokala och regionala påverkansarbetet. Alla föreningar ombeds att genomföra aktiviteter under Neurodagen och löpande under hösten med fokus på opinionsbildning. Genom att fler föreningar och regionala förbund gör sina röster hörda, stärks Neuroförbundets inflytande och synligheten gentemot de vi vill rekrytera ökar.

Föreningslivet delges en verktygslåda för påverkansarbete via föreningsservice. Verktygslådan innehåller tips för hur föreningarna kan stärka sitt påverkansarbete genom bland annat politikermöten, samarbete med aktörer inom hälso- och sjukvården samt debattartiklar. Verktygslådan ska ses som ett stöd för att komma i gång med fler aktiviteter.

Vad är verktyglådan för påverkansarbete?

Verktyglådan är ett stöd för föreningslivet för att driva Neuroförbundets frågor. Flera av de frågor som Neuroförbundet driver, bland annat hjälpmedel, rehabilitering och assistans, beslutas på lokal eller regional nivå. Därför är Neuroförbundet lokala påverkansarbete särskilt viktigt. Här kommer föreningslivet in.

Vad händer med vårkampanjen?

De digitala annonser och bilder som tagits fram till medlemsrekryteringskampanjen kommer att fortsätta i sociala medier. Föreningslivet välkomnas att fortsätta sprida bilderna från vårkampanjen för att förstärka synligheten digitalt.

Vill du veta mer?

Delta på ett digitalt möte om höstkampanjen den 29 och 30 augusti!

1. Debattartiklar och insändare

En debattartikel publiceras nationellt i september 2023 av Neuroförbundets kansli.

En debattartikel eller insändare i lokalmedia är ett tydligt sätt att lyfta Neuroförbundets frågor. En debattartikel eller insändare kan även användas som utgångspunkt för möten med beslutsfattare eller medlemmar eftersom den redogör för anledningen till att Neuroförbundet behövs.

1.1. Mall: Lokala insändare

Insändare #1: Att placera i den lokala dagstidningen i kommunen

Hjälpmedel en viktig länk till att delta på lika villkor

I dag har lever mer än en halv miljon svenskar med en av neurologisk diagnos. Livssituationen ser olika ut för oss som drabbas, men med rätt hjälpmedel kan många delta och vara aktiva i arbetslivet och på fritiden. Tillgången till hjälpmedel ser dock väldigt olika ut över landet. Det är helt avgörande var du bor. En granskning av Socialstyrelsen visar att även hjälpmedelsavgifterna kan skilja sig åt radikalt beroende på var man bor – i Stockholm är årsavgifterna för ortopediska skor 1000 kronor, i Gävleborg bara 100 kronor. Det är oacceptabelt att de ekonomiska möjligheterna till hjälp ska bero på var i landet man råkar bo. Förutsättningarna för hjälpmedelsanvändare är inte lika över hela landet. Kostnads- och avgiftsfrågan är ett konkret exempel. I Sörmland har strax över hälften av våra medlemmar köpt ett hjälpmedel själva. I Gävleborg och Östergötland är motsvarande siffra nästan nittio procent.

En undersökning bland Neuroförbundets medlemmar visar att 22 procent avstår hjälpmedel eftersom de inte har råd. En nationell strategi för hjälpmedel hade varit ett steg i rätt riktning för att komma åt flera aspekter av det i dag bristfälliga stödet, samtidigt som Sveriges kommuner lever upp till den lagstiftning som redan finns idag. Jag vill att XX kommun ska gå före och möjliggöra hjälpmedel till dem som behöver det. För alla har rätt till ett värdigt liv. XXX, ordförande i Neuroförbundet i XXXX

Insändare #2 Att placera i den lokala dagstidningen i kommunen

Vi kräver en plan för individuella rehabiliteringsplaner i xx kommun/region

Framtidens hälso- och sjukvårdssystem ska vara hållbart och därför måste våra beslutsfattare fokusera mycket mer på förebyggande och hälsofrämjande insatser. I Sverige lever i dag över en halv miljon människor med en neurologisk diagnos. För att vi ska kunna delta i arbetslivet och i samhället krävs långsiktig rehabilitering. Sammanhängande teamrehabilitering innebär insatser från olika vårdprofessioner. Genom att rehabiliteringspersonalen arbetar i ett team kan de gemensamt skapa sig en helhetsbild av patientens individuella behov och förutsättningar. Det tjänar vi alla på.

Neuroförbundet tog 2020 fram en rapport som visade att endast en av fem medlemmar i Neuroförbundet hade en individuell rehabiliteringsplan. Min förhoppning är att XX kommun och vår region har gjort tydliga förbättringar. I höst tänker vi följa upp detta och se hur regioner och kommuner arbetat vidare med denna fråga. Då som nu har vi landat i sex viktiga slutsatser:

- Allt för få har idag en individuell rehabiliteringsplan.
- Rehabiliteringsplaner och rehabiliteringsbehov måste följas upp i högre grad än vad som görs idag.
- Sammanhängande teamrehabilitering erbjuds inte alla med neurologisk diagnos som är i behov av det. Det finns oacceptabla geografiska skillnader.
- Patienter ges inte tillräcklig information om möjligheten till neurologisk rehabilitering. Inte heller tillräcklig hjälp att ansöka om det.
- Det är viktigt att en individuell rehabiliteringsplan innehåller en fortsatt planering efter en rehabiliteringsperiod.
- Regioner och kommuner kan understödja kontinuerlig rehabiliteringsträning

Jag hoppas att både XX kommun och region XX ser vikten av individuella rehabiliteringsplaner. Vad är ansvariga politikernas svar?

XXX, ordförande i Neuroförbundet i XXXX

1.2. Checklista för debattartikel/insändare

- Ska framföra *en tydlig åsikt* (den ska framföras tidigt), gärna ett krav
- Föreslå *en lösning*
- *Exemplifiera* problemet genom fakta och erfarenheter
- Tänk över din *målgrupp* – vem skriver du till?
- *Personkonflikt* genererar många klick, använd sparsamt
- Hänvisa till *källor* i löpande text
- Använd ett *konkret, enkelt och direkt språk*
- *Aktualitetsmakrör* – frågan man skriver om är aktuell just nu
- Oftast rubriksätter du inte din debattartikel själv. Du kan dock föreslå en rubrik för din debattartikel.
- 2000 tecken inklusive blanksteg. Skriv gärna kortare än längre.
- Erbjud en redaktion din debattartikel exklusivt. Ring gärna då du ska skicka in artikeln för möjlig publicering. Ha åtminstone en veckas marginal.

2. Rapportsläpp och aktivitet

Neuroförbundet publicerar årligen en rapport där ett relevant område inom neurologi behandlas. Rapporterna skrivs av Neuroförbundets kansli och ges ut i slutet av våren varje år. Dessa rapporter kan föreningarna använda lokalt och regionalt under året. Neurorapporten är omfattande och innehåller aktuella fakta som är ett bra stöd i Neuroförbundet och föreningarnas verksamheter. Användningen av Neurorapporten bör därför stärkas genom att:

- En eller flera kortrapporter som sammanfattar de senaste årets Neurorapporter tas fram (läggs ut på föreningservice i september), för användning vid aktiviteter under hösten. Varje sammanfattning i kortrapporterna avslutas med en tydlig kravställning/åtgärder till politiker och tjänstemän.
- Det är viktigt för Neuroförbundet att tala utifrån fakta i det opinionsbildande arbetet. Tydliga siffror kan användas för att ställa krav. Regionala siffror fördelas till lokalföreningar och används för medial uppmärksamhet.
- När rapporterna används vid uppvaktning av politiker och tjänstemän kan föreningarna även publicera en insändare i lokaltidningen på samma tema för att ge extra uppmärksamhet i ämnet.

2.1. Checklista för användning av Neurorapporten

- Läs igenom Neurorapporten för rehabilitering 2021, hjälpmedel 2022 och e-hälsa 2023,
- Använd de siffror och sammanfattningar som finns i rapporten för att bygga era budskap. Använd den som stöd i er löpande verksamhet, det är en viktig kunskapshöjande aktivitet.
- Ta med rapporten till lokala event och marknadsdagar.
- Ta med rapporten till möten med politiker och vårdinstanser.

3. Träffa en politiker eller tjänsteperson

Flera av de frågor som är viktiga för Neuroförbundets medlemmar beslutas lokalt eller regionalt, däribland tillgång till hjälpmedel och aktiviteter, här finns det även stora skillnader över landet.

Därför är det viktigt att uppvakta lokala politiker och tjänstepersoner.

3.1. Checklista för att träffa en politiker eller tjänsteperson

Att träffa en politiker eller tjänsteperson är ett viktigt steg för att etablera en dialog med samt att påverka lokala beslutsfattare.

- Träffa politiker ur flera partier, på så sätt kan du sprida ditt inflytande.
- Se till att du träffar rätt politiker, exempelvis en politiker som sitter i den nämnd som ansvarar för frågan, så som socialnämnden.
- Förbered frågor och argument. Vilka frågor ska du prioritera under mötet? Vilket problem vill ni hitta en lösning på
  - Använd Neurorapporten för fakta och argument.
  - Dela medlemmarnas erfarenheter.
  - Ställ frågor till politikern om hur de tänker lösa problemet.
  - I [Socialstyrelsens rapport](#) för Uppdrag statistik på hjälpmedelsområdet, hittar ni relevant siffror för hjälpmedel på lokal nivå.
- Tänk igenom syftet med mötet. Det är viktigt att ha ett syfte med mötet, exempelvis att uppmärksamma politikern på ett konkret problem och för att ställa ett krav på åtgärder.
- Föreslå ett datum och tid för mötet.
- Genomför mötet med fler personer.
- Bjud in media att delta vid mötet för att uppmärksamma frågan, exempelvis den lokala tidningen eller den lokala P4-kanalen.

4. Nätverka med hälso- och sjukvården

En av Neuroförbundets vanligaste kanaler för medlemskap är via hälso- och sjukvården. Genom dialog med hälso- och sjukvården kan Neuroförbundet både värva fler medlemmar och genom dialog skapa ett utbyte.

Neuroförbundet kan i en sådan dialog uttrycka medlemmars erfarenheter och behov och samtidigt få ett annat perspektiv i sina frågor. Det är därför viktigt att på ett strukturerat sätt inleda en dialog med hälso- och sjukvårdens olika aktörer.

4.1. Checklista för dialog med hälso- och sjukvården

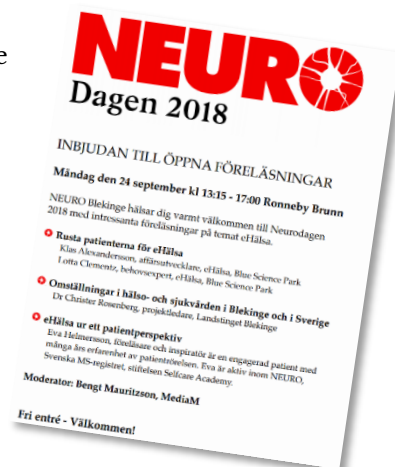
- Upprätt kontakt med sjukhus med neurologimottagningar genom att förslå ett första möte med ansvarig person inom sjukvården.
- Förmedla vad Neuroförbundet kan bistå patienter med, exempelvis stöd vid diagnostisering, diagnosstöd, anhörigstöd, aktiviteter, gemenskap och kunskap. Förmedla att Neuroförbundet är ett viktigt komplement till vården.
- Sprid information om Neuroförbundets verksamhet och vad Neuroförbundet bistår med.
- Dela med er av tidigare medlemmars erfarenheter från kontakt med sjukvården. Hur uppfattar medlemmarna hanteringen och vilka behov har medlemmarna?
- Förklara hur Neuroförbundet kan bistå vården genom att exempelvis sprida kompletterande information gällande hur livet som drabbad ser ut samt ge tips, råd och stöd.
- Föreslå gemensamma aktiviteter med vården. Exempelvis gemensamma utbildningar eller föreläsningar för kompetensutveckling. Detta har tidigare gjorts av bland annat Neuroförbundet i Göteborg samt på förbunds nivå.
- Lär av andra – hur har andra regioner och sjukhus gjort? – kolla om det finns några exempel!
- Ta med er Neurorapporten som innehåller relevant fakta för vårdinstanserna.

5. Öppet möte

Ytterligare en effektiv aktivitet i ett opinionsbildande syfte är att anordna ett möte. Ett möte kan genomföras för att sprida kunskap och förståelse

5.1. Checklista för öppet möte

- Välj en tid och plats som möjliggör att så många som möjligt kan delta av redan befintliga medlemmar och möjliga nya medlemmar.
- Bestäm syftet med mötet: Skriv tydligt ner vad du vill uppnå med mötet. Är det att informera allmänheten om en specifik fråga, samla stöd från deltagarna, eller påverka politiker att agera?
- Planera mötet: Välj en lämplig tid och plats för mötet. Se till att platsen är tillgänglig och har tillräckligt med utrymme för deltagarna. Säkerställ att det finns tillgång till ljud- och visuell utrustning för presentationer och att möteslokalen är lämpligt utformad för interaktion och diskussion.
- Bjud in deltagare: Skicka inbjudningar till allmänheten, politiker, intressenter och andra relevanta personer. Använd olika kanaler för att nå ut till så många som möjligt. nå ut till en bredare publik, såsom sociala medier, e-postlistor och nyhetsbrev. Förtydliga att mötet är öppet för alla som är intresserade av ämnet.
- Marknadsför mötet: Använd olika kommunikationskanaler för att marknadsföra mötet. Sprid information på sociala medier, hemsidan för intresseorganisationen, tidningar och andra relevanta plattformar. Ju fler människor som är medvetna om mötet, desto större möjlighet att nå ut till allmänheten och politiker.
- Bjud gärna på fika eller något att äta. Glöm inte heller att ta med någon form av liten tackgåva till de som ställer upp och deltar i panelen eller i samtalet som är ämnet för mötet.
- Presentera den specifika frågan eller problemet som Neuroförbundet arbetar med. Ge en kort bakgrund och förklara varför det är viktigt att uppmärksamma ämnet.
- Bjud in en eller flera gästtalare som kan ge insikter, expertkunskap eller personliga erfarenheter relaterade till ämnet. Var noga med att välja talare som kan påverka och engagera deltagarna. Talarna kan vara läkare, forskare, medlemmar i Neuroförbundet, lokalpolitiker,

branschorganisationer eller företrädare för andra organisationer. Dessa kan samtala i samma panel eller arrangera separata föreläsningar.

- Ge varje politiker en möjlighet att presentera sin syn på ämnet och sina planer eller åtgärder. Moderera en diskussion där politikerna kan besvara frågor från deltagarna och diskutera potentiella lösningar.
- Öppna för frågor och kommentarer från deltagarna.
- Avsluta dagen med ett mingel och möjlighet till nätverkande.

5.2. Skapa en uppföljningsstrategi

Efter mötet är det viktigt att följa upp med deltagarna och politikerna. Skicka en sammanfattning av mötet, eventuella beslut eller överenskommelser som fattades och följande steg. Det kan också vara bra att fortsätta engagera sig med deltagarna genom att hålla dem informerade om ämnet och organisationens arbete framåt.

6. Lathund för politisk påverkan

Nedan presenteras en rad punkter att tänka på vid planering av att arbeta för att nå politiker och tjänstepersoner som är viktiga i frågor som rör Neuroförbundets medlemmar. Punkterna ska inte betraktas som absoluta regler utan de är tänkta som underlag och inspiration i arbetet.

6.1. Bestäm det övergripande målet

För att åstadkomma en förändring måste målet med arbetet vara tydligt. Att enbart få upp en viktig fråga ”på agendan” är oftast en dålig förutsättning för ett effektivt påverkansarbete eftersom det målet saknar inriktning och framåt driv. Målet bör vara realistiskt och politiskt förankrat, inte något som är omöjligt att uppnå.

6.2. Identifiera och precisera önskade förändringar/beslut

De övergripande målen ska brytas ner till konkreta förändringar som ska uppnås och politiska beslut som ska fattas. Det kan även handla om att bibehålla nuläget och inte få försämrade förutsättningar (exempelvis ett befintligt stöd), om en förändring är på gång som skulle ge sämre villkor för Neuroförbundets medlemmar. Ju mer tydlig det går att vara, desto lättare är det att lägga upp arbetet.

Ta inte fram för många olika lösningar och förslag eftersom du då tvingar beslutsfattaren att göra prioriteringar. Det är bättre att du genomför denna analys och presenterar förslagen. Först om dessa helt avfärdas bör man lyfta fram alternativ.

6.3. Kartlägg den formella beslutsprocessen

För att kunna påverka i en fråga måste hela den beslutsprocessen kartläggas. Börja med det sista och avgörande beslutet och arbeta sedan bakåt i tiden. När läggs förslaget fram, är det kommunfullmäktige eller regionfullmäktige som beslutar? Tas beslutet i en kommunal nämnd? Vem sitter där från de olika partierna? Vilka ska vi träffa innan de tar beslutet? Om de avgörande besluten ska fattas av myndigheter krävs att även dessa beslutsfattare samt instruktioner och regleringsbrev till myndigheterna kartläggs, detta görs då bäst av Neuroförbundet centralt med stöd av förbundets kansli.

6.4. Kartlägg den informella beslutsprocessen

För att kunna påverka inför att ett förslag tas fram och dess inriktning när processen påbörjats krävs också en kartläggning av den informella beslutsprocessen. Vilka aktörer har stort inflytande över de formella

beslutsfattarna och hur ser processerna ut i de berörda politiska partierna? Finns det mötestillfällen eller andra tillfällen som kan påverka den formella beslutsgången, som man måste ta ställning till? Ett parti som har kongress, landsmöte eller motsvarande kan komma att byta åsikt under en pågående process. Därmed blir besluten på dessa möten ibland avgörande för det slutgiltiga ställningstagandet. Pågår det en regional eller lokal debatt i frågan som Neuroförbundet kan påverka och delta i?

6.5. Identifiera beslutsfattarna och deras politiska mål

När de formella och informella beslutsprocesserna är kartlagda är det dags att gå igenom de formella beslutsfattarna samt deras närmaste tjänstemän. Ta reda på vad de har haft för uppdrag tidigare, vad de sagt tidigare och vilka löften de avlagt i den fråga som du vill påverka i. Studera även berörda politiska partiers tidigare uttalanden och generella linje i den aktuella frågan.

6.6. Gör en spelplansanalys

Kartlägg andra aktörer med intresse i frågan. Identifiera möjliga med- och motaktörer samt vilka av dessa som beslutsfattarna lyssnar på.

Spelplansanalysen kan delas in i kommunal nivå, regional nivå, nationell nivå och EU-nivå. Använd med fördel följande modell för din kartläggning.

	Medaktörer	Motaktörer
Stort inflytande		
Litet inflytande		

Med denna modell för en grundläggande spelplansanalys blir det lättare att identifiera:

- vilka som du i första hand bör samarbeta med (övre vänstra hörnet),
- vilkas argumentation du framför allt måste kunna bemöta (övre högra hörnet),
- vilka som du kan samarbeta med om du har tid (nedre vänstra hörnet),
- vilka som du endast behöver bevaka så att de inte får inflytande (nedre högra hörnet).

6.7. Fastställ primära och sekundära målgrupper

Med utgångspunkt i spelplansanalysen samt kartläggningen av beslutsfattare kan du definiera dina primära och sekundära målgrupper för arbetet. Även dessa kan delas in i kommunal nivå, regional nivå, nationell nivå och EU-nivå.

6.8. Ta fram och anpassa budskap

Utifrån mål, önskade beslut samt spelplansanalysen tar du sedan fram grundläggande budskap för arbetet. Uttryck dem gärna i form av svar på politiska löften och med utgångspunkt i ett allmänintresse. Vem utöver Neuroförbundet drar nytta av de förslag du för fram? Kan du bygga allianser med andra organisationer?

Begränsa antalet budskap, för att underlätta för beslutsfattare att ta till sig dina ståndpunkter. Se till att underbygga argumentationen med fakta, gärna från källor som mottagaren själv har använt sig av.

Ett mindre antal budskap underlättar också för den egna organisationen att "tala med en röst".

6.9. Ta fram en konkret plan över aktiviteter

Ta fram en plan för arbetet som i korthet innehåller stegen ovan för att underlätta för alla berörda att förstå processen och för att underlätta den politiska förankringen. Tillsammans med en genomgång av interna och externa beslutstillfällen samt möjliga tidpunkter för egna aktiviteter utgör detta grunden för en konkret plan med aktiviteter. Denna bör löpande utvärderas och revideras utifrån förändringar i omvärlden samt vilka argument och aktiviteter som fungerar bra respektive mindre bra i planen.

6.10. Förankra internt

Den framtagna planen kommuniceras och förankras internt.

Det finns flera syften med detta:

- Att informera om att arbetet utförs samt vilka som uppvaktas för att minimera risken att organisationen uppvaktar samma personer i olika frågor, utan kunskap om varandras arbete
- Att samtliga företrädare för organisationen ska kunna presentera huvudbudskapen vid eventuella träffar med beslutsfattare
- Att andra delar av organisationen kan bidra med nya perspektiv som utvecklar arbetet

Resultat och aktiviteter från arbetet bör kommuniceras löpande för att hålla medarbetare uppdaterade om processen och påminna om budskapen.

6.11. Håll flera dörrar öppna

I beslut som ska fattas under en mandatperiod eller inom en kort tid är det oftast mest rationellt att fokusera på styrande politiker i majoritet. Medan ett långsiktigt arbete även måste inkludera oppositionen. Möjligheterna till detta ökar vid minoritetsstyre som kräver kontinuerliga kompromisser eftersom det då finns många möjliga aktörer att samarbeta med. En opposition kan också vara viktig för att skapa uppmärksamhet kring problem i en fråga. Men man bör vara noga med att inte liera sig för nära kritikerna eftersom det kan påverka de egna möjligheterna till inflytande negativt.

Ofta är det enklare för politiker på regional nivå att få till en träff med nationella politiker från det egna partiet.

6.12. Samla argument i enkel rapport

Ta fram en enkel rapport med era huvudbudskap, argument och föreslagna lösningar som kan lämnas över till berörda beslutsfattare. Använd ett neutralt och sakligt språk och bygg rapporten på fakta från trovärdiga källor. Undvik allmänna och svepande förhoppningar och tydliga partsinlagor som källor.

6.13. Använd media och opinioner som verktyg

En fråga som inte står på den politiska dagordningen och inte är aktuell i media är oftast svår att påverka i. Även frågor som står på den politiska dagordningen men inte syns i media är svårarbetade. Även frågor som är centrala i den lokala offentliga debatten kan vara svåra att använda på nationell nivå. Skapa därför opinion i frågan i för relevanta mediala kanaler, allra helst på nationell nivå. Använd framtagna argument och huvudbudskap i debattartiklar, nyheter från verksamheten, deltagande i debatter och seminarier etcetera.

Det finns dock undantag. Den som vill förändra i en fråga som kan bli obekvämt för beslutsfattarna ska inte alltid dra uppmärksamhet till den. I ett sådant fall kan det vara bättre att arbeta för ett genomförande i anslutning till andra stora politiska händelser. Samtidigt gäller oftast att öppenhet kring beslutet minimerar risken för avslöjanden och kritik i efterhand. Nästan allt arbete med intressebevakning behöver därför ha någon form av publik del. För obekväma frågor kan det handla om att förklara och ge sitt stöd till beslutet.

6.14. Fira framgångar

I ett långsiktigt arbete mot ett specifikt mål finns en risk för att deltagare tröttnar eller inte ser hur arbetet bidrar till att uppnå målet. Fira därför både genomförda aktiviteter och resultatet av aktiviteterna löpande och utvärdera dessa mot såväl aktivitetsmål som det långsiktiga målet med arbetet.

6.15. Följ upp besluten – och börja om

När de formella besluten väl är fattade och börjar gälla är det dags att följa upp resultatet av beslutet. Är den genomförda förändringen tillräcklig, får den önskvärda effekter? Slutsatser från denna utvärdering lägger grunden för nästa omgång av arbetet. Uppnådda segrar måste löpande bevakas och försvaras – om de inte ska riskera att få stryka på foten exempelvis i samband med besparingspaket eller omprioriteringar i politiken.